

Kommuneplanens samfunnsdel 2023 - 2034

Kommunestyrets vedtak 19.6.2023

1 Forord

Kommuneplanens samfunnsdel tar stilling til kommunens langsiktige utfordringer. Den fastsetter mål og strategier for Vestby-samfunnet som helhet og for kommunen som organisasjon.

Samfunnsdelen skal legges til grunn for kommunens planlegging og virksomhet.

Samfunnsdelen legger opp til fire satsingsområder:

- Helhetlig og framtidig Vestby
- Trygg oppvekst
- Aktiv hele livet
- Attraktive arbeidsplasser

Hvert av satsingsområdene har sitt hovedmål. I tillegg er det konkrete delmål og strategier.

For mange av strategiene er det nødvendig med ytterligere utredninger før de gjennomføres. Da kan det utarbeides temaplaner. I begynnelsen av hver kommunestyreperiode vedtas planstrategi. Den viser hvilke temaplaner som skal utarbeides.

Handlingsprogrammet er kommuneplanens handlingsdel. Gjennom den vedtar kommunestyret hvordan hver av strategiene og temaplaner skal følges opp gjennom oppdrag, tiltak og investeringer.

Administrasjonen gjennomfører handlingsprogrammet. Om nødvendig lager de egne virksomhetsplaner.

Årsmeldingen viser hvordan kommunen har arbeidet får å nå samfunnsdelens strategier. Den viser hvilke resultat som er oppnådd i forhold til kommunens mål.

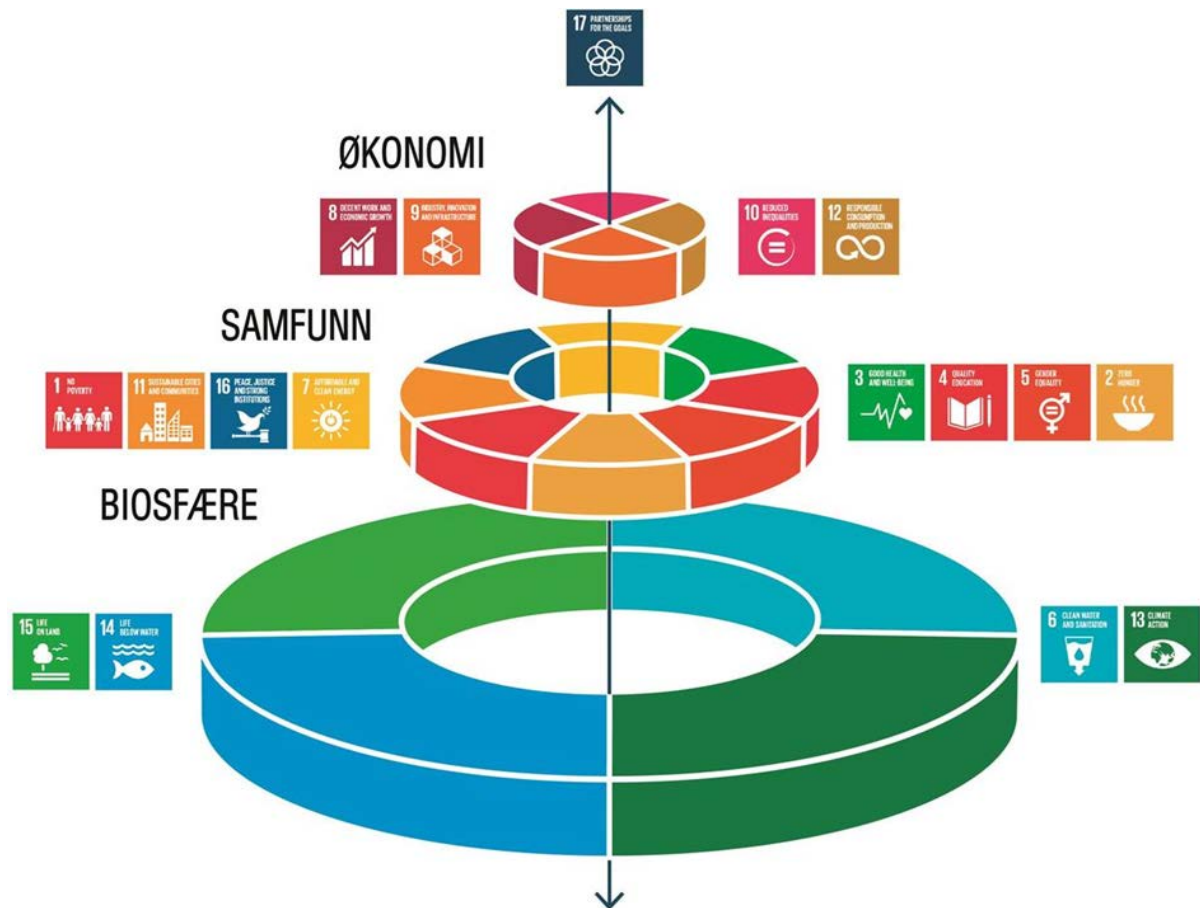
2 Overordnede føringer

2.1 FNs bærekraftsmål

[FNs bærekraftsmål](#) er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Bærekraftig utvikling består av tre dimensjoner: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. FNs bærekraftsmål er basert på disse tre dimensjonene og består av 17 mål og 169 delmål. Målene er valgt på en demokratisk måte basert på innspill fra alle land i verden og en spørreundersøkelse hvor 7 millioner personer fikk sagt sin mening. Noe av det grunnleggende i disse målene er at ingen skal utelates, og at de mest sårbare skal prioriteres (For eksempel minoriteter, jenter, flyktninger og personer med nedsatt funksjonsevne).

FNs bærekraftsmål er førende for alle land, også Norge.

2.2 Nasjonale føringer

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

[Regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging](#) legger vekt på at vi står overfor utfordringer med å skape

- et bærekraftig velferdssamfunn
- et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- et sosialt bærekraftig samfunn
- et trygt samfunn for alle

I [forventningsbrevet 2023](#) peker Statsforvalteren på at de har et overordnet ansvar for å

- gjennomføre nasjonal politikk i fylkene og ivareta en rekke forvaltningsoppgaver på vegne av departementer og direktorater
- ivareta innbyggernes rettssikkerhet ved å føre tilsyn med deler av kommunenes virksomhet og gjennom å være klageinstans for kommunale vedtak
- formidle og samordne statlige styringssignaler til kommunene, og gi råd og veiledning til kommuner og andre i henhold til oppdrag fra regjeringen og fagdepartementer/direktoratet

Brevet tar for seg mange ulike temaer og oppgaver:

- Kommunenes arealplanlegging
[Vi viser til vedlegget med føringer for kommunenes arealplanlegging.](#) Disse prioriteringene tar utgangspunkt i de nasjonale forventningene og øvrige relevante styringsdokumenter.
- Kommunen er avgjørende for gode og likeverdige tjenester
- Oppfølging av bærekraftsmålene
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Endringer i velferdslovgivningen – plikt til samarbeid og samordning
- Utsatte barn og familier – et felles ansvar
- Ny barnevernslov i 2023
- Barnevernreformen – en oppvekstreform
- Barnehage og grunnopplæringen – også et premiss for levkår og helse senere i livet
- Kompetanse og planlegging for fremtidens helse- og omsorgstjenester – Kompetanseløft 2025
- Styrke legetjenesten
- Likeverdige helse- og omsorgstjenester
- Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring
- Gjennomføring av Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre – overgang til Bo trygt hjemme-reformen
- Tvang på sykehjem
- Tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne
- Rus- og psykisk helse
- Langsiktig folkehelsearbeid i kommunens planarbeid
- Kvalifiseringsprogrammet – alle må få mulighet til å forsørge seg selv
- Sosial boligpolitikk- viktig del av sosial bærekraft
- Styrke rettighetene for mennesker med nedsatt funksjonsevne - CRPD
- Evaluering av gjennomførte tilsyn
- Veileder om kommunelovens internkontrollbestemmelser
- Klimagassutslipp og klimaendringer
- Kommunens rolle for å ivareta og sikre avløpsinfrastrukturen
- Økt fokus på materialgjenvinning av husholdningsavfall
- Naturmangfold må ivaretas
- Jordvern og landbrukets øvrige arealinteresser
- Vi ønsker dialog og samarbeid også i 2023

2.3 Regionale føringer

Viken fylkeskommune har gjennom [Regional planstrategi for Viken 2020-2024](#) vedtatt fem langsiktige utviklingsmål:

- Natur, klima og planetens tålegrense
- God livskvalitet og like muligheter
- Grønn og rettferdig verdiskapning
- Omstilling og tillit
- Sammen skaper vi Viken

De la opp til at gamle regionale planer skulle oppdateres i tre nye regionale planer:

- Regional plan for økt livskvalitet, deltagelse og likeverd

- Regional plan for kompetanse og verdiskapning
- Regional plan for areal og mobilitet

De [regionale planer](#) og [sektorplaner og strategier](#) som er vedtatt av Akershus fylkeskommune gjelder fortsatt. Regionale planbestemmelser er juridisk bindende og overstyrer både kommuneplan og reguleringsplan. Regionale planer ellers er ikke juridisk bindende.

Fra 1.1.2024 vil Viken kommune opphøre og de tre gamle fylkene Akershus, Østfold og Buskerud vil gjenoppstå.

3 Status

Beskrivelsen av status følger inndelingen i delmål og strategier. Alle strategiene er ikke beskrevet.

3.1 Virksomhetsstyring

Økonomisk handlingsrom

Vestby kommune har en god styring på økonomien med overskudd alle år siden 2004. Resultatområdene har lang tradisjon for å holde budsjettene sine. Fondssituasjonen har vært svært tilfredsstillende, men vedtatt handlingsprogram 2023-2026 innebærer at fondsbeholdningen frem mot 2026 vil reduseres 8,8 % av brutto driftsinntekter. Dette er under handlingsregelen vedtatt av kommunestyret som sier at disposisjonsfondet skal være minimum 10 % av brutto driftsinntekter.

Lånegjelden er høy og er således sårbar for renteøkninger. Handlingsprogram 2023-2026 legger opp til en svak reduksjon av lånegjelden.

Vestby kommune har relativt lave netto driftsutgifter for de fleste tjenestene sammenliknet med andre kommuner, herunder også administrasjon. Det er kun innenfor skole vi ligger en del høyere. Samtidig er det ingen indikasjoner på at Vestby kommune leverer tjenester med en lavere kvalitet enn sammenliknbare kommuner.

Kraftig økning av eldre innbyggere, kvalitetsreformen for eldre, oppvekstreformen, mer komplekse helseoppgaver og utfordringer med å skaffe helsepersonell er eksempler på forhold som vil føre til store utfordringer for kommunens økonomi og hvordan kommunen løser sine oppgaver i årene framover.

Befolkningsutvikling

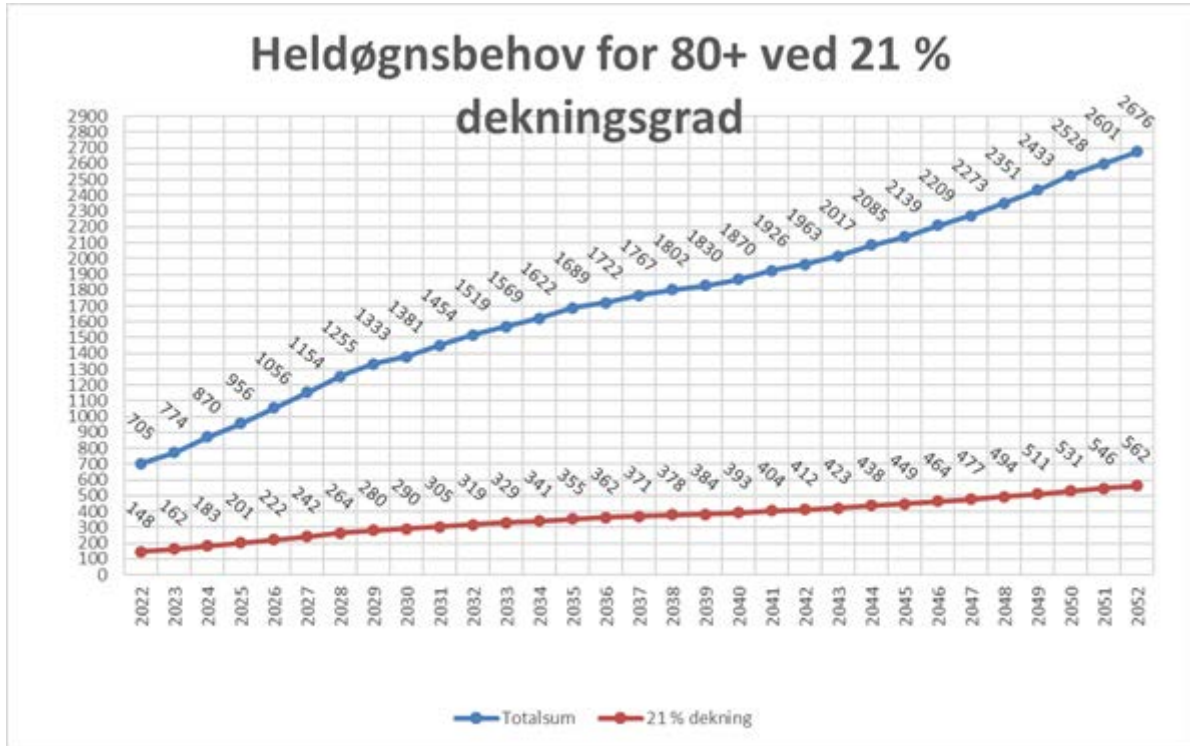
Vestby har en relativt ung befolkning sammenliknet med snittet av andre kommuner.

Antallet eldre er relativt lavt, men dette tallet vil øke kraftig i årene framover. Særlig gjelder det antall personer over 80 år. Frem mot 2050 forventes antall personer over 80 år å stige med over 300 %. Det betyr også en økning av personer med sammensatte lidelser og aldersrelaterte sykdommer som demens.

Det totale folketallet forventes å øke fra omkring 19.000 i dag til omkring 30.000 i 2052. Det er en øking på omlag 11.000 personer. Veksten forutsetter at sentrumsutviklingen går som antatt. Vestby sentrum

står for det meste av økingen, omkring 9.500 personer. Vi må regne med at mange av de nye innbyggerne ikke har røtter eller nettverk i Vestby.

Alle disse tallene baseres på kommunens egne prognoser på bakgrunn i forventet boligbygging.

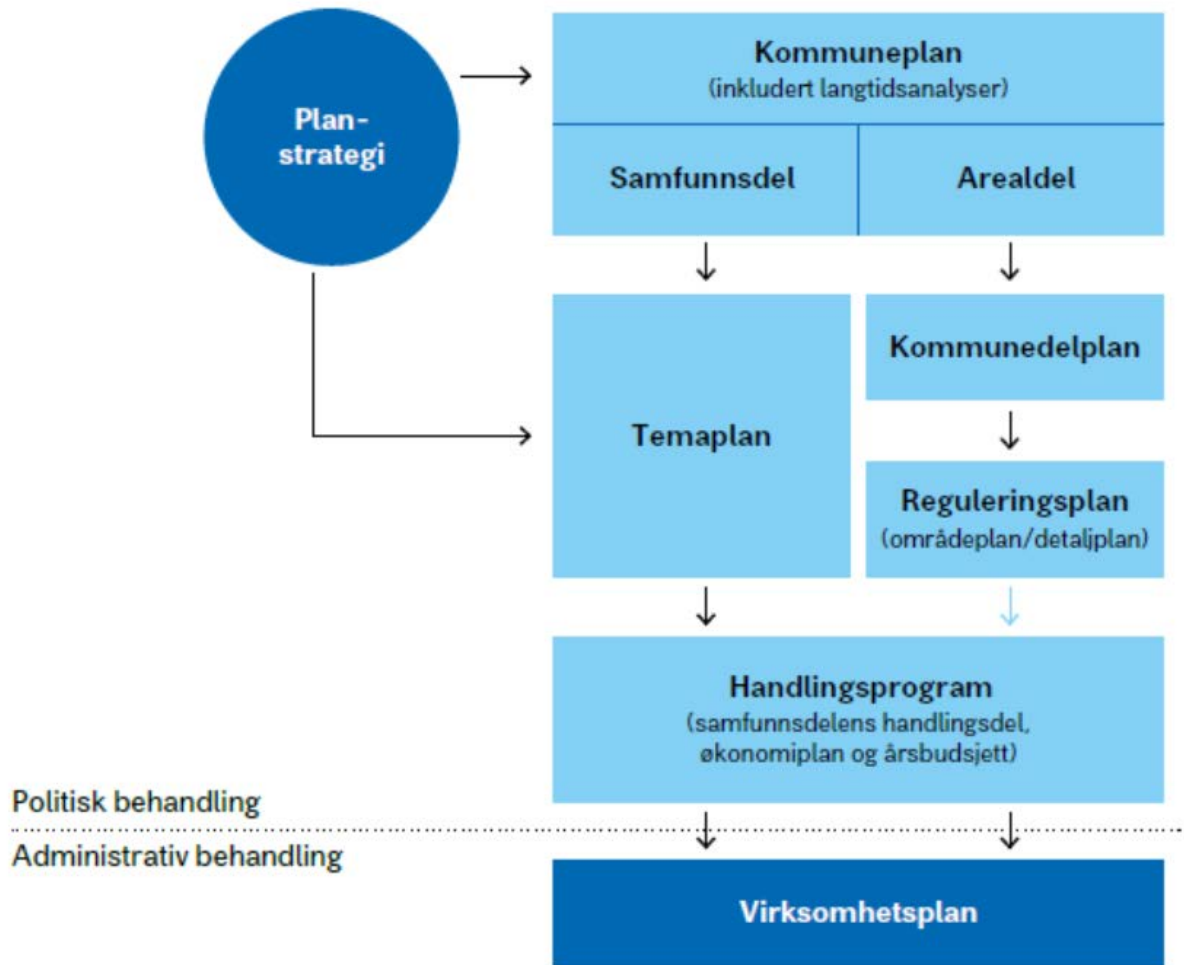
Kommunens tjenester må tilpasses befolkningsutviklingen.

Det er en nær sammenheng mellom boligbyggingen og befolkningsutviklingen. Skjer boligbyggingen raskere enn boligprognosene tilsier, vil også befolkningsveksten bli større.

Skal kommunen lykkes med sin sentrumsutvikling og beholde en god styring på økonomien, er vi avhengig av befolkningsvekst.

Kommunens plansystem

Illustrasjonen viser en forenklet framstilling av kommunens plansystem.

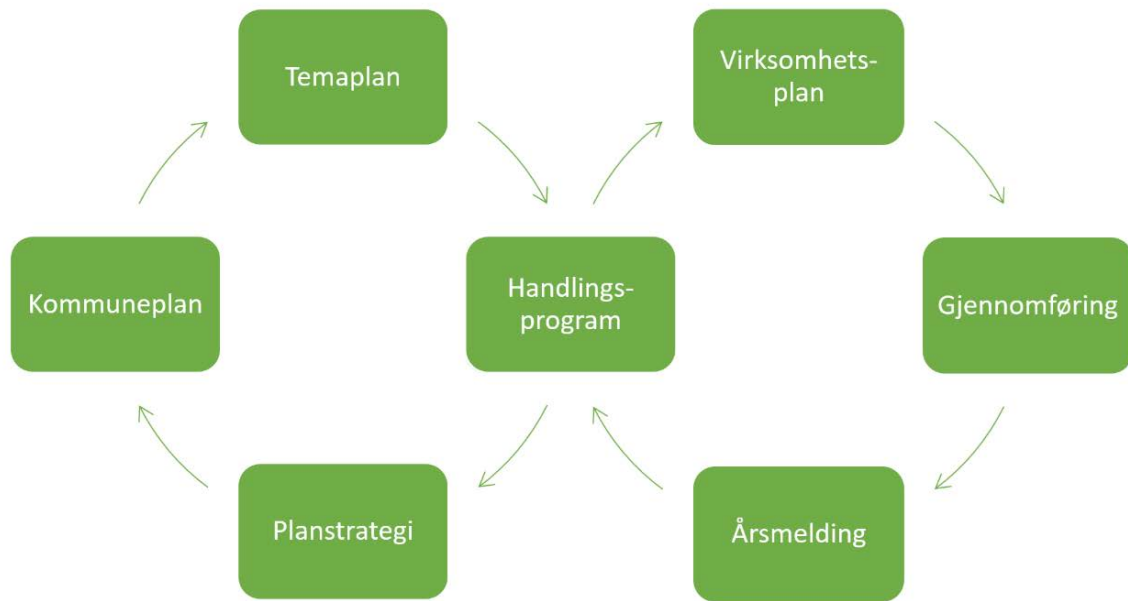
Årshjul

Illustrasjonen viser kommunens årshjul.

Den venstre siden viser det 4-årige årshjulet som følger kommunestyreperioden. I begynnelsen av kommunestyreperioden vedtas planstrategi – En oversikt over hvilke planer kommunen skal starte opp i kommunestyreperioden. Deretter rulleres kommuneplan og temaplaner i henhold til planstrategien.

Den høyre siden viser det årlige årshjulet. På bakgrunn i handlingsprogram planlegger administrasjonen hvordan de skal arbeide – Om nødvendig lager de egne virksomhetsplaner. Oppdrag, tiltak og investeringer fra handlingsprogrammet gjennomføres. Årsmeldingen er evalueringen fra administrasjonen.

Handlingsprogrammet er knutepunktet mellom de to årshjulene.

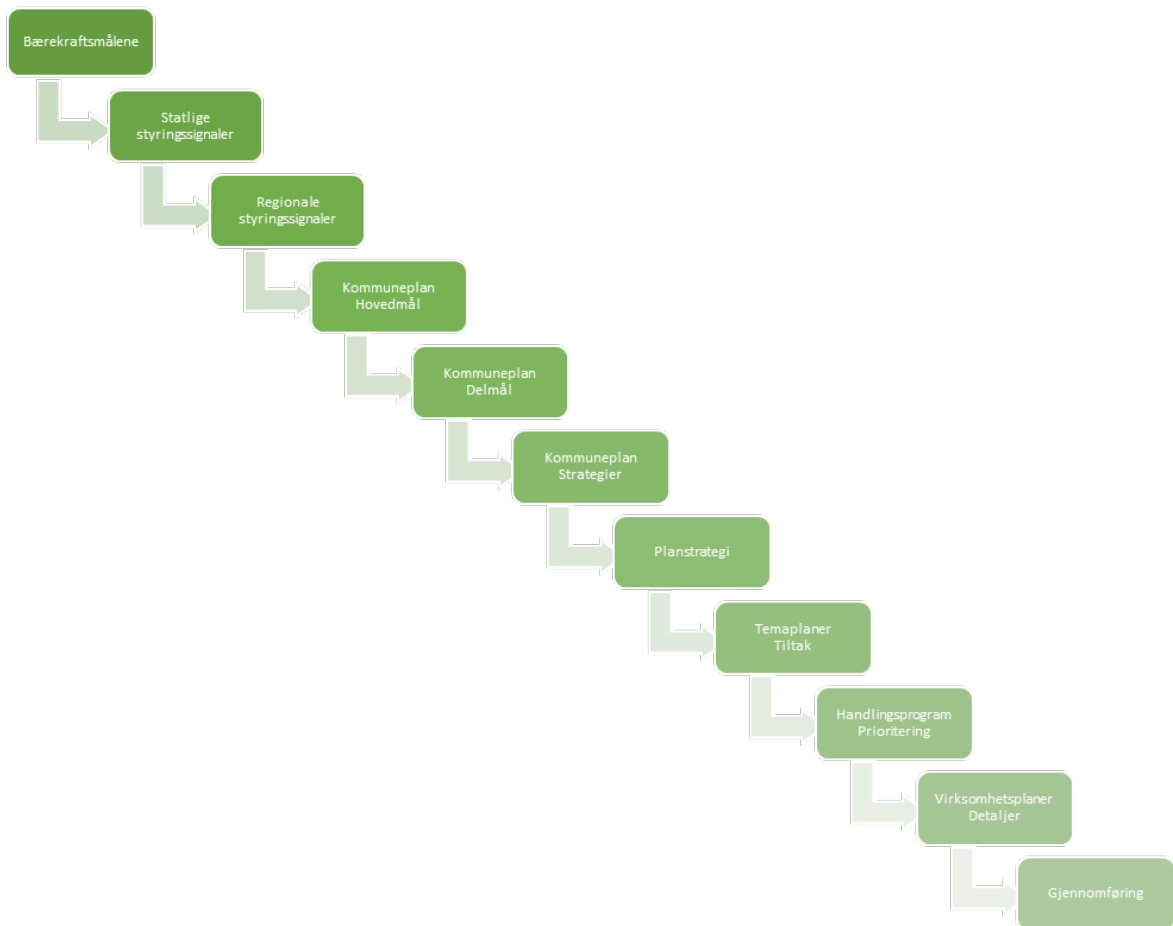

En rød tråd

Illustrasjonen viser hvordan det er en rød tråd gjennom styringen av kommunen – Mål og strategier henger sammen.

Mål og strategier i kommuneplanen skal basere seg på de overordnede styringssignalene kommunen får. Kommunestyret fastsetter hvilke temaplaner som skal utarbeides gjennom planstrategi – På bakgrunn i kommuneplanens mål og strategier. Temaplaner utarbeides på bakgrunn i kommuneplanens mål og strategier. Gjennom handlingsprogram fastsettes oppdrag, tiltak og investeringer som skal gjennomføres de første fire årene. Resultatområdene iverksetter.

Oppdrag er oppgaver som kan gjennomføres innenfor dagens driftsbudsjett.

Tiltak er oppgaver som krever økte bevilgninger i driftsbudsjettet for å bli gjennomført. Nye tiltak vurderes helhetlig gjennom handlingsprogram eller budsjettjusteringer.

Investeringer krever egne bevilgninger. Investeringer vurderes helhetlig gjennom handlingsprogram eller budsjettjusteringer.

Kommuneplanens mål og strategier

Samfunnsdelen har fire satsingsområder med hvert sitt hovedmål

De er også illustrert hvilke bærekraftsmål som ligger til grunn for hvert hovedmål.

For hvert hovedmål er det flere delmål – Sånn vil vi ha det

Delmålene er skrevet som en ønsket framtidig situasjon. Det er en visjon som vi ønsker å strekke oss mot.

For hvert delmål er det flere strategier – Sånn gjør vi det

Strategiene beskriver hovedtrekkene i hva vi skal gjøre for å nå delmålene. Kommuneplanen har en tidshorisont på 12 år. Hva vi har ressurser til å gjennomføre de første fire årene fastsettes i handlingsprogrammet.

Forrige kommuneplan

Forrige kommuneplan ble vedtatt av kommunestyret 18.3.2019. Der var det fem fokusområder:

- Sentrumsutvikling
- Næringsutvikling
- Landbruk, natur- og kulturmiljø
- Klima og energi, klimatilpassing og samfunnsikkerhet og beredskap
- Masseforvaltning

3.2 Masseforvaltning

Stor utbygging i Vestby og omkringliggende kommuner fører til store mengder med overskuddsmasser. I forbindelse med rullering av forrige kommuneplanen ble det utarbeidet et [Grunnlagsdokument for masseforvaltning](#).

Kommunen står foran mange større utbygginger og behovet for mottak og eventuelt sortering av rene masser er stort. Enkelte områder er lagt inn i kommuneplanen. Så langt er det bare godkjent to områder i Vestby for mottak av rene overskuddsmasser.

Lettere forurenset overskuddsmasser kan vaskes og gjenbrukes.

Mye av overskuddsmassene som blir levert til rennmassedeponier kunne blitt gjenbrukt gjennom sorteringsanlegg.

3.3 Vestby sentrum

I sentrumsplanen legges det til rette for å skape et levende sentrum gjennom en bymessig utvikling. Planen åpner for bygging av 6.500 nye boliger i gangavstand til Vestby stasjon. Åpne aktive fasader med forretninger, kultur og service, samt møteplasser og brede fortau skal være med på å generere byliv i sentrum. Byggingen av nytt kulturhus i sentrum ferdigstilles i 2023.

Økt trafikk skal skje gjennom gange, sykkel og kollektivtrafikk. Det skal bygges nye gater, sykkelveier, gangveier, parker og plasser. Utbyggere er med på dekke kostnadene med denne utbygging gjennom en finansieringsmodell. Gjennomføringen av denne utbyggingen har startet opp.

Kommunen har fastsatt at minst 80 % av boligbyggingen i Vestby skal skje innenfor grønn grense i Vestby sentrum. Dette er i samsvar med [Regional plan for areal og transport](#).

Vestby ligger i et felles bo- og arbeidsmarked for Oslo-området. I årene framover vil det her være et stort behov for mange nye boliger. Særlig vil etterspørselen av leiligheter med rask reisevei til Oslo være stor. I likhet med Vestby, vil mange andre kommuner rundt Oslo legge forholdene til rette for slik boligbygging.

Områdereguleringen for Vestby sentrum setter ingen krav til størrelser på boliger eller grenser for mange boliger som kan bygges i Vestby sentrum. I utgangspunktet vil det være markedet som styrer

dette. Det er krav om at utbyggingen skal skje innenifra og ut. Kommunen har nå startet for utbygging i fase 2.

Kommunen har foretatt en ny gjennomgang av boligreservene innenfor grønn grense for Vestby sentrum. Den viser at det er mulig å bygge nærmere 8.500 nye boliger i Vestby sentrum i henhold til kommuneplan og reguleringsplaner. Tallet baserer seg på grove anslag i forhold til vedtatte planer.

3.4 Gange, sykkel og kollektivtrafikk

Gjennom sentrumsplanen forutsettes det at all transportvekst i Vestby sentrum skal tas gjennom gange, sykling og kollektivtransport. Bakgrunnen for dette er todelt. For det første ønsker kommunen å utvikle et attraktivt sentrum hvor mennesker og byliv settes i fokus. For det andre vil dette være med på å redusere utslippene av klimagasser.

Ved å legge forholdene til rette for økt gange, sykling og kollektivtransport også andre steder i kommunen, kan dette føre til reduserte klimagassutslipp og bedre folkehelse.

3.5 Beboelse i hytteområder

Vestby kommune har om lag 1.600 hytter. Dette er alt fra attraktive hytter i strandsonen til enkle, rimelige hytter i skogsområder.

Mange hytter blir benyttet som helårsbolig uten nødvendig tillatelse. Etter plan- og bygningsloven er det er ikke tillatt å bo fast på en hytte.

Alle skal være registrert i folkeregisteret der de bor mesteparten av året. På den måten har kommunen en rimelig oversikt over hvor mange som bor i hytter. Likevel må det forventes at det også bor personer på hytter hvor forholdet ikke er registrert i folkeregisteret.

Mange har fast bopel i områder avsatt for hytter. Mange av disse boforholdene tilfredsstiller ikke dagens krav til hverken boforhold eller miljøforhold. Det kan også være utfordrende arbeidsmiljøet når kommunen yter hjemmetjenester i slike områder. De som bor på hytte har ikke krav på bostøtte.

I områder avsatt til boliger kan det være mulig å få innvilget søknad om bruksendring til bolig. I mange tilfeller kan det påløpe vesentlige kostnader for oppgradering av en hytte til boligstandard etter dagens krav i teknisk forskrift.

3.6 Boligutvikling utenfor Vestby sentrum

[Kommunens befolkningsprognose for 2022-2025](#) som ble utarbeidet høsten 2022 viser forventet boligbygging i årene som kommer. Grunnlaget for denne prognosen er gjeldende kommuneplan, gjeldende reguleringsplaner og en forsiktig utbygging i forhold til utbyggers planer. Forslag til redusert boligbygging i Hvitsten og nye boligområder i kommuneplanen er det altså ikke tatt høyde for. Prognosen viser at 74 % av kommunens boligbygging for perioden 2022-2027 vil skje i Vestby sentrum. For perioden 2028-2052 vil 89 % av boligbyggingen skje i Vestby sentrum.

Kommunen har foretatt en gjennomgang av boligreserver utenfor Vestby sentrum (se arealdelen). Den viser at det er mulig å bygge i overkant av 2.000 nye boliger utenfor Vestby sentrum i henhold til kommuneplan og reguleringsplaner. Tallet baserer seg på at ubebygde tomter bebygges, store tomter

deles opp og grensejusteres, hytter gjøres om til boliger og at det bygges sekundærboliger i 50 % av tilfellene der det er mulig.

For Hvitsten er det i arealdelen lagt opp til en kraftig reduksjon i muligheten for boligbygging. Potensialet reduseres fra omlag 650 til omlag 180 nye boliger. Kommuneplanen viser arealet for boligbygging og mål for boligutviklingen utenfor sentrum. Ny områderegulering for Hvitsten vil fastsette forhold som påvirker hvor mange nye boliger som kan bygges. Det kan for eksempel være minimum tomtestørrelse, forbud mot sekundærbolig og lignende.

3.7 Klima

Gjennom kommuneplan og vedtatt klima- og energiplan har kommunen satt mål om reduksjon i klimagassutslippene. Det gjelder både for egen virksomhet og kommunen som helhet. Kommunen har de siste årene fått betydelig bedre datagrunnlag når det gjelder utslipp av klimagasser. Veitrafikk står for tre firedeler av alle klimagassutslippene i Vestby kommune og gjennomgangstrafikken står for en vesentlig del av dette igjen. Arbeidet med en revisjon av klima- og energiplan er startet opp.

Klimaet i Vestby vil endre seg. Klimatilpasning innebærer å forstå konsekvensene av en slik endring. Det kan iverksette tiltak for å hindre eller redusere skade, og utnytte mulighetene som endringene kan innebære.

Smart planlegging og gode tiltak reduserer konsekvensene av klimaendringene.

3.8 Naturmangfold

Naturområdene i kommunen er viktige både som leveområder for dyr og planter, i klimasammenheng, som rekreasjonsområder og som ressurs for jord- og skogbruk. Det er viktig å ha kunnskap om kvalitetene og verdiene i disse områdene når kommunen står ovenfor videre vekst og utvikling.

Gjennom flere år har kommune systematisk bekjempet fremmede arter. Dette arbeidet har gitt positive resultater.

Kommunen har også gjort et godt stykke arbeid med registrering av viktige naturtyper. Enkelte naturtyper som dammer med salamander og større eiketær er under et særlig press i Vestby kommune.

Det er satt i gang et arbeid med en egen plan for naturmangfold.

3.9 Vanmiljø

Ingen av vannforekomstene som berører Vestby kommune oppnår i dag miljømålet for om god økologisk tilstand. Det er i den sammenheng utfordringer knyttet til landbruk og avløp.

Det er utarbeidet en [helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden](#).

Det er utarbeidet en [Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion](#).

3.10 Jordvern

Norge har lite jordbruksareal sammenlignet med mange andre land. For å sikre matproduksjonen er det derfor viktig med et sterkt jordvern, kombinert med bedre utnyttelse av tilgjengelige jordbruksarealer. Samtidig må jordvern balanseres mot andre samfunnsbehov.

Vestby kommune har forholdsvis mye jordbruksareal med god kvalitet.

Fremtidens utfordringer krever en helhetlig jordvernstrategi. Sammen med nabokommunene har Vestby satt igang et arbeid for å utarbeide en slik jordvernstrategi.

3.11 Kulturminnevern

Kommunen har mange viktige kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap. Det er laget en egen kulturminneplan. Med bakgrunn i denne planen er det tatt inn bestemmelser i arealdelen. Den er i hovedsak tenkt som en midlertidig bestemmelse inntil aktuelle reguleringsplaner for Son, Hølen og Hvitsten blir oppdatert.

3.12 Samfunnsikkerhet

Helhetlig ROS-analyse (risiko- og sårbarhetsanalyse) ble oppdatert 2.11.2020 og behandlet i kommunestyret 6.0.2021. ROS-analysen er et viktig beslutningsgrunnlag ved utarbeidelse av planer i kommunen.

Store deler av Vestby kommune er aktsomhetsområde for marine avsetninger. Før utbygging er det viktig å vurdere områdestabilitet, altså faren for leirskred. Grunnundersøkelser og kartlegging de siste årene har gitt kommunen mer informasjon om spesielt utsatte områder.

3.13 Oppvekst

Barn og unge er kommunens framtid. Forebyggende arbeid er viktig for å sikre god helse og forutsetninger for videre oppvekst.

Barnevernsreformen har trådt i kraft. Formålet er at barn som trenger det, skal få hjelp til rett tid. Kommunene får et større ansvar for barnevernet, og det forebyggende og tverrsektorielle samarbeidet må styrkes. Barnevernsreformen er derfor også en oppvekstreform.

3.14 Folkehelse

Utfordringsbildet for Vestby kommune viser store endringer i demografi og i sykdomsbilde når det gjelder levekårsutfordringer. De kommende tiårene vil antallet alderspensjonister øke raskere enn antallet i arbeid. De eldre vil kunne utgjøre en ressurs i samfunnsutviklingen, men dette vil også øke den årlige forsørgerbyrden for den arbeidende delen av befolkningen. Samtidig vil det gi finansierings- og prioriteringsutfordringer og påvirke verdiskapingen og velferdsutviklingen.

Aktivitetsmønsteret i befolkningen er svært variert, men i et folkehelseperspektiv er inaktivitet en økende utfordring. Samfunnsutviklingen har bidratt til at mange daglige gjøremål ikke innebærer fysisk

aktivitet og tid i ro har økt. Selv om flere trener langt mer enn før, veier ikke treningen opp for periodene i ro uten aktivitet, for flertallet av befolkningen. Folk flest er for lite fysisk aktive.

Ny forskning på fysisk aktivitet og helse gjennom hele livet viser at fysisk aktive vil ha langt bedre fysisk og psykisk helse enn fysisk inaktive. Bare noen få minutters daglig fysisk aktivitet, tilsvarende rask gange, har stor helsegevinst. Overdreven fysisk aktivitet gir ikke nødvendigvis økt helsegevinst.

I Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn, framgår det at regjeringen vil løfte fram og støtte utviklingen av aktivitetsvennlige bo- og nærmiljøer og lokalsamfunn i handlingsplan for fysisk aktivitet. Gåvennlighet og å bevare områder under press, som blant annet lekeområder, nærnatur, parker, grøntområder og stier der folk bor vektlegges.

Å være aktiv bør ses på i et livsløpsperspektiv hvor kommunen er med på å tilrettelegge og stimulere til å være aktiv gjennom hele livet. Interesser varierer med alder, og faser i livet, og de fleste vil ha behov for å være aktiv på ulike måter gjennom de ulike fasene. For at det være enkelt å være aktiv i kommunen må det være varierte tilbud innen organiserte, og semiorganisert aktiviteter, og reelle muligheter til å velge egenorganisert, spontane og hverdagslige aktiviteter som frister.

Kommunens arbeid med folkehelse skal bidra til å fremme befolkningens helse og livskvalitet. Det er 2020 utarbeidet et [oversiktsdokument](#) over helsetilstander og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne.

Et godt oppvekstmiljø er viktig for barn og unges utvikling. [Oppvekstprofilen for Vestby 2022](#) viser noen av kommunens styrker og utfordringer, og kan benyttes i planarbeidet for barn og unge og deres oppvekstmiljø.

3.15 Helse og omsorg

I takt med en større andel eldre i Vestby kommune vil pleie og omsorgsbehovet øke.

Regjeringen gjennomfører kvalitetsreformen Leve hele livet. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Leve hele livet handler om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Uten en implementering av reformen i kommuneplanen mister kommunen mulighet for å få støtte gjennom tilskuddsordninger.

Kommunene får mer ansvar for pasientoppfølging og sykdomsbildet blir mer komplekse. Det er også en utvikling at flere overlever alvorlig sykdom, får psykiske helseutfordringer og får kroniske livsstilsrelaterte sykdommer. Gapet mellom behovene og de tilgjengelige ressursene kommer til å øke.

For å klare denne utviklingen må kommunen effektivisere sine helse- og omsorgstjenester. Det vil også være en utfordring å rekruttere og beholde helsepersonell i tiden som kommer.

3.16 Nærmiljø og friluftsliv

Kommen har mange attraktive friluftsområder til forskjellig bruk. Disse er kartlagt og verdisatt. Det er en utfordring at adkomsten fra boligområder til attraktive friluftsområder ikke er god nok. Det kan være manglende snarveier eller snarveier som blir bygd ned. Særlig barn og eldre blir hemmet av små hindringer.

Det er satt i gang et arbeid med en plan for friluftslivets ferdselsårer i Vestby.

Økt befolkningsutvikling i Vestby og i resten av Follo betyr økt press på særlig fellesareal langs sjøen.

3.17 Strandsonen

Kun 21 % av strandsonen i Vestby er tilgjengelig for allmenheten - Det er det laveste tallet for Norge. Økt utbygging i Vestby og i resten av Follo medfører økt press på strandsonen.

3.18 Næringsutvikling

Vestby kommune har gjennom de siste 30 årene arbeidet bevist for å legge forholdene til rette for etablering av nye arbeidsplasser i kommunen. Kommunen scorer høyt på næringsattraktivitet og vekst i antall arbeidsplasser.

Vestby næringspark er viktig for kommunens næringsutvikling med gods- og logistikkvirksomheter og produksjonsbedrifter.

Nye boliger i sentrum og befolkningsvekst vil skape kundegrunnlag for et større mangfold av handel og service i årene framover.

Det ble i 2019 utarbeidet en [Konseptutredning for godsterminalstruktur i Oslofjordområdet](#). Vestby et av alternativene som er vurdert, enten som en ny hovedterminal eller som en avlastningsterminal i tillegg til Alnabru.

3.19 Globale megatrender

Verden er i stadig endring. En rekke grunnleggende trender påvirker utviklingen – såkalte globale megatrender. Når vi skal fastsette kommunens utvikling er det viktig å kjenne til slike trender som for eksempel:

- Digitalisering
- Globalisering
- Urbanisering
- Ubegrenset tilgang på informasjon
- Kunstig intelligens

3.20 Kunnskapsgrunnlag ellers

Viken fylkeskommune har utarbeidet et grundig [grunnlagsdokument](#) om miljøtilstanden og den økonomiske utviklingen i regionen. Dokumentet er også nyttig for å vurdere utviklingstrekk og utfordringer for Vestby kommune.

Viken fylkeskommune arbeider også med utviklingen av et [arealregnskap for Viken](#).

I tillegg finnes det mer statistikk på fylkeskommunens hjemmeside om [«Analyse, statistikk og kart»](#).

4 Helhetlig og framtidig Vestby

Vestby utvikles i balanse mellom økonomi, miljø og sosiale forhold.

Vestby kommune skal utvikles videre basert på bærekraftsmålene. Naturgrunnlag, bebyggelse og infrastruktur er et viktig ressursgrunnlag for framtidige generasjoner.

Utviklingen i Vestby kommune må basere seg på de tre dimensjonene av bærekraftsmålene:

Sosial bærekraft

Et trygt og godt arbeidsliv og tilhørighet til lokalsamfunnet er viktig. Kommunen må sørge for gode, helsefremmende omgivelser og bidra til mindre forskjeller. Videre må vi gi alle mulighet til å mestre hverdagen, utnytte sine ressurser og delta i samfunnet.

Økonomisk bærekraft

Vi må forvalte ressurser i et langsiktig perspektiv og derfor bruke mindre råvarer og redusere avfall, utslipp og energibruk. Flest mulig må være i arbeid og alle som ønsker det må få mulighet til å bidra i lokalsamfunnet.

Miljømessig bærekraft

Kommunen må sikre økosystemene og deres evne til å opprettholde artsmangfold og levere økosystemtjenester. Vi må redusere klimagassutslipp og miljøgifter og ta vare på verdifulle naturressurser og matjord.

4.1 Mål

Hovedmål	Delmål
HELHETLIG OG FRAMTIDIG VESTBY - Vestby utvikles i balanse mellom økonomi, miljø og sosiale forhold.	BÆREKRAFTIG STYRING - Helhetlig planlegging og styring sørger for en bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, Vestby kommune og framtidige generasjoner.
	SERVICE OG DIALOG - Kommunen har en god dialog med innbyggerne og gir raske og riktige svar på søknader og henvendelser.
	TEKNISK INFRASTRUKTUR - Vestby har god teknisk infrastruktur til beste for innbyggere og næringsliv.
	KLIMA OG NATUR - I Vestby reduseres klimagassutslippene. Natur- og kulturmiljøet blir bevart.
	SAMFUNNSSIKKERHET - Kommunen er forberedt på å beskytte liv, helse, materielle verdier og kritisk infrastruktur ved uønskede hendelser i fremtiden.
	BOLIGER OG TETTSTEDER - I Vestby er det gode bomiljøer med attraktive møteplasser. Minst 80 % av boligbyggingen skjer i Vestby sentrum. Nye innbyggere skal føle seg hjemme og trives i Vestby.

BÆREKRAFTIG STYRING - Helhetlig planlegging og styring sørger for en bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, Vestby kommune og framtidige generasjoner.

Kommunen løser sine oppgaver på en økonomisk bærekraftig måte over tid. Godt kunnskapsgrunnlag og planlegging sikrer åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning før beslutninger tas.

SERVICE OG DIALOG - Kommunen har en god dialog med innbyggerne og gir raske og riktige svar på søknader og henvendelser.

På bakgrunn av god dialog har kommunen innsikt i ønsker og behov. I tillegg har innbyggere, næringsliv og organisasjoner god oversikt over hva kommunen kan tilby av tjenester.

Forvaltningsloven, offentlighetsloven og særlovenes frister for svar og behandling følges. Om nødvendig gis det foreløpige svar. Svar og behandlinger er riktige i forhold til regelverket.

TEKNISK INFRASTRUKTUR - Vestby har god teknisk infrastruktur til beste for innbyggere og næringsliv.

Godt utbygd infrastruktur sikrer helse, miljø og sikkerhet. Den gjør også hverdagen enklere.

KLIMA OG NATUR - I Vestby reduseres klimagassutslippene. Natur- og kulturmiljøet blir bevart.

Verden har store utfordringer med å stanse både klimaendringene og tap av naturmangfoldet. Vestby bidrar innenfor egen kommune.

SAMFUNNSSIKKERHET - Kommunen er forberedt på å beskytte liv, helse, materielle verdier og kritisk infrastruktur ved uønskede hendelser i fremtiden.

Gjennom beredskapsplaner, reserveløsninger og tiltak er kommunen godt forberedt på de hendelsene som er beskrevet i kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse. Det er politiet som har ansvar for å beskytte liv og helse i fremtiden.

BOLIGER OG TETTSTEDER - I Vestby er det gode bomiljøer med attraktive møteplasser. Minst 80 % av boligbyggingen skjer i Vestby sentrum. Nye innbyggere skal føle seg hjemme og trives i Vestby.

Utbyggingen i Vestby sentrum skjer innenfor grønn grense som omfatter sentrum, Sole Skog og deler av småhusbebyggelsen rundt. Sentrumsplanen gjennomføres med bymessig fortetting.

4.2 Strategi

Delmål	Navn på strategien
BÆREKRAFTIG STYRING - Helhetlig planlegging og styring sørger for en bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, Vestby kommune og framtidige generasjoner.	VIRKSOMHETSSTYRING Kommunen skal ha god virksomhetsstyring.
	OMSTILLING - Kommunen skal gjennomføre et omstillingsarbeid for å finne nye bærekraftige måter å løse sine oppgaver.
	DIGITALISERING - Digitalisering skal gi en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillige foreninger.
	EIENDOM - Kommunens bygg og anlegg skal driftes på en bærekraftig måte slik at de er funksjonelle for brukerne. Nye bygg utformes på en fleksibel måte. Solceller skal etableres hvor det er hensiktsmessig.
SERVICE OG DIALOG - Kommunen har en god dialog med innbyggerne og gir raske og riktige svar på søknader og henvendelser.	INFORMASJON - Innbyggere, næringsliv og frivillige foreninger får, forstår og bruker den informasjonen de trenger.
	KLARSPRÅK - Kommunen skal praktisere klarspråk.
	BREDBÅND - Alle områder med fastboende skal få tilgang til bredbånd.
TEKNISK INFRASTRUKTUR - Vestby har god teknisk infrastruktur til beste for innbyggere og næringsliv.	VEIER - Veier skal være trafiksikre, ha god framkommelighet og påvirke miljøet i minst mulig grad.
	DRIKKEVANN - Det skal være nok drikkevann av god kvalitet.
	FORURENSNING - Forurensning og avfall skal ikke føre til helseskade, gå ut over trivselen eller skade naturen.
	MASSEFORVALTNING - Kommunen skal legge forholdene til rette for gjenbruk av overskuddsmasser.
BOLIGER OG TETTSTEDER - I Vestby er det gode bomiljøer med attraktive møteplasser. Minst 80 % av boligbyggingen skjer i Vestby sentrum. Nye innbyggere skal føle seg hjemme og trives i Vestby.	VESTBY SENTRUM - Vestby sentrum utvikles etter sentrumsplanen. Forholdene legges til rette for aktivitet. Det skal jobbes for gode sosiale møteplasser.
	GANGE, SYKKELE OG KOLLEKTIVTRAFIKK - Framtidig trafikkvekst i Vestby sentrum skal tas med gange, sykkel og kollektivtrafikk. Kommunen skal arbeide for å bedre kollektivtilbudet langs dagens etablerte traseer - Særlig inn mot Vestby sentrum.
	BOLIGER FOR ALLE - Det skal være et godt tilbud av varierte boliger og boformer.
	BEBOELSE I HYTTEOMRÅDER - Kommunen skal arbeide for å redusere beboelse i hytteområder.
	ANDRE TETTSTEDER - I tillegg til Vestby sentrum skal etablerte tettsteder med god kollektivdekning utvikles.
KLIMA OG NATUR - I Vestby reduseres klimagassutslippene. Natur- og kulturmiljøet blir bevart.	KLIMA - Utslippene av klimagasser skal reduseres. I 2030 er utslippene redusert med 40 % i forhold til 1990. I 2050 er Vestby et lavutslippssamfunn.
	NATURMANGFOLD - Naturens mangfold og økologiske prosesser skal tas vare på gjennom bærekraftig bruk og vern.
	VANNMILJØ - Kommunens vassdrag skal få god vannkvalitet og god økologisk tilstand. Oslofjorden skal få god miljøtilstand.
	JORDVERN - Vestby kommune skal føre en streng praksis for å unngå nedbygging av dyrka og dyrkbar mark.

Delmål	Navn på strategien
	KULTURMINNEVERN - Kulturminner skal tas vare på for å synliggjøre Vestbys kvaliteter og tydeliggjøre kommunens kulturprofil, identitet og tilhørighet.
SAMFUNNSSIKKERHET - Kommunen er forberedt på å beskytte liv, helse, materielle verdier og kritisk infrastruktur ved uønskede hendelser i fredstid.	KVIKKLEIRE - Arbeidet med å kartlegge og forebygge kvikkleireskred skal fortsette.
	OVERVANN - Kommunen skal sørge for at det etableres lokale og naturbaserte overvannsløsninger som er dimensjonert for framtidens klima.
	BRANNSIKRING - Tett trehusbebyggelse i Son sentrum skal sikres bedre mot brann.

VIRKSOMHETSSTYRING Kommunen skal ha god virksomhetsstyring.

Årlig behandling av handlingsprogrammet sørger for god helhetlig virksomhetsstyring. Handlingsprogrammet setter tydelige rammer og krav til det enkelte resultatområde. Resultatområdene gir månedlige tilbakemeldinger om uforutsette forhold dukker opp.

OMSTILLING - Kommunen skal gjennomføre et omstillingsarbeid for å finne nye bærekraftige måter å løse sine oppgaver.

Handlingsprogram 2023-2026 forutsetter omstilling og nye måter å levere tjenester på. Det må legges vekt på kommunens kjerne-oppgaver. Omstillingsarbeidet vil pågå i noen år framover. Inntil videre dekkes negativt driftsresultat av disposisjonsfond. Det er et mål at omstillingen gjennomføres uten å innføre eiendomsskatt på boliger og hytter.

DIGITALISERING - Digitalisering skal gi en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillige foreninger.

Digitalisering handler om å bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre. Det handler om å tilby nye og bedre tjenester, som er enkle å bruke, effektive, og pålitelige. Digitalisering legger til rette for økt verdiskaping og innovasjon, og kan bidra til å øke produktiviteten.

EIENDOM - Kommunens bygg og anlegg skal driftes på en bærekraftig måte slik at de er funksjonelle for brukerne. Nye bygg utformes på en fleksibel måte. Solceller skal etableres hvor det er hensiktsmessig.

Kommunens bygg og anlegg skal driftes slik at krav til inneklime og sikkerhet følges. De skal vedlikeholdes slik at verdiene ikke forringes. Det skal velges løsninger som er miljøvennlige og kostnadsbesparende. Nye bygg utformes på en fleksibel måte slik at de enkelt skal kunne tilpasses ny og utvidet bruk. Byggene skal kunne påbygges både i høyden og med tilbygg.

Alle takflater på nye kommunale bygg skal ha solceller hvor dette er hensiktsmessig. Det skal samtidig gjøres en vurdering av eksisterende bygningsmasse, og installeres solceller der man finner det egnet.

INFORMASJON - Innbyggere, næringsliv og frivillige foreninger får, forstår og bruker den informasjonen de trenger.

Det er enkelt å finne informasjon om kommunen. Kommunens hjemmeside er en viktig kanal. I tillegg sender kommunen ut informasjon direkte til aktuelle målgrupper.

KLARSPRÅK - Kommunen skal praktisere klarspråk.

Språket kommunen bruker skal være klart, korrekt og tilpasset målgruppen. Det gjelder på nettsider, dokumenter, skilt og lignende.

BREDBÅND - Alle områder med fastboende skal få tilgang til bredbånd.

Private, kommersielle og kommunale initiativ må koordineres. Flest mulig prosjekt skal gjennomføres uten offentlige midler. En interkommunal bredbåndstrategi ble vedtatt av kommunestyret i 2022.

VEIER - Veier skal være trafikksikre, ha god framkommelighet og påvirke miljøet i minst mulig grad.

De som ferdes langs veier skal føle seg trygge. Veiene blir vedlikeholdt slik at de har en god framkommelighet året rundt. Natur og miljø langs veiene blir hensyntatt.

DRIKKEVANN - Det skal være nok drikkevann av god kvalitet.

Alle skal ha tilgang til drikkevann med god kvalitet - Enten gjennom offentlig ledningsnett eller private anlegg. Det skal være en god leveringssikkerhet, også mellom nabokommuner.

Mye av kommunens nett for vannforsyning er av eldre årgang. Arbeidet med oppgradering skal fortsette.

FORURENSNING - Forurensning og avfall skal ikke føre til helseskade, gå ut over trivselen eller skade naturen.

Miljøet skal vernes mot forurensning ut fra en samlet vurdering av helse, velferd, naturmiljø og kostnader. Avfall tas hånd om slik at det kan ombrukes eller gjenvinnes - Og det er lite til skade og ulempe. Mye av kommunens avløpsnett er av eldre årgang. Arbeidet med oppgradering skal fortsette. Fremmedvann i avløpsnettet skal reduseres.

MASSEFORVALTNING - Kommunen skal legge forholdene til rette for gjenbruk av overskuddsmasser.

Mange store byggeprosjekter vil gi overskuddsmasser. Minst mulig bør gå til renmassemottak. Avfallshierarkiet bør følges: Reduksjon - Gjenbruk - Gjenvinning - Utfylling – Renmassemottak. Det bør etableres anlegg for mellom-lagring av masser før gjenbruk. Det bør også være mulig å rense lett forurensede masser.

VESTBY SENTRUM - Vestby sentrum utvikles etter sentrumsplanen. Forholdene legges til rette for aktivitet. Det skal jobbes for gode sosiale møteplasser.

Boliger og næringslokaler bygges av private aktører. Kommunen bygger teknisk infrastruktur som veier, vann- og avløp, søppelsug, fjernvarme, torg og friområder. Dette finansieres med tilskudd fra utbyggere gjennom plankrav og utbyggingsavtaler.

Innbyggere, handel, kultur og tjenestetilbud skal fylle sentrum med aktivitet. I en oppstartsfasen er det nødvendig at kommunen yter en ekstra innsats for tilbud og aktiviteter.

Kulturkvartalet, grøntområder i sentrum og samarbeid med frivilligheten er viktige faktorer for arbeidet med gode sosiale møteplasser.

GANGE, SYKKEL OG KOLLEKTIVTRAFIKK - Framtidig trafikkvekst i Vestby sentrum skal tas med gange, sykkel og kollektivtrafikk. Kommunen skal arbeide for å bedre kollektivtilbudet langs dagens etablerte traseer - Særlig inn mot Vestby sentrum.

Klimautslipp, støy og forurensning skal reduseres. Biltrafikken i sentrum skal ikke øke ut over dagens nivå, selv om det bygges flere boliger. Mer gange og sykkel i hverdagen vil også bidra til bedre folkehelse. Noe ny virksomhet utenfor Vestby sentrum kan medføre økt biltrafikk.

Arbeidet for å bedre kollektivtrafikken skal rettes mot Ruter. I tillegg skal det tilrettelegges for å bedre traseer for buss og overgang til bane/sykkel/bil. Ny godsterminal vil på sikt føre til overgang av godstrafikk fra vei til bane.

BOLIGER FOR ALLE - Det skal være et godt tilbud av varierte boliger og boformer.

De unge skal klare å komme seg inn på boligmarkedet. De som har utfordringer med å komme inn på boligmarkedet får nødvendig tilbud til et sted å bo. Tilrettelagte boliger for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne skal føre til at folk blir boende hjemme lengre enn før.

BEBOELSE I HYTTEOMRÅDER - Kommunen skal arbeide for å redusere beboelse i hytteområder.

Færrest mulig skal bo i områder og bebyggelse som ikke er beregnet til helårs beboelse. Kommunen skal sørge for planlegging og tilrettelegging av hytteområder som skal gjøres om til helårsbebyggelse. For andre hytteområder skal kommunen informere om lover, regler og muligheter for hjelp til å flytte fra slike områder. Ved omsetting av slike eiendommer skal kommunen informere om regelverket.

ANDRE TETTSTEDER - I tillegg til Vestby sentrum skal etablerte tettsteder med god kollektivdekning utvikles.

Son, Brevik, Hølen og Pepperstad skog har god kollektivdekning. Disse stedene kan utvikles med de 20 % av boligbyggingen som kan skje utenfor Vestby sentrum. Hytter som har under 2 km trafiksikker vei til skole, barnehage og butikk og mindre enn 1 km trafiksikker vei til bussholdeplass med god dekning, kan gjøres om til boliger hvis forholdene ellers for et godt boligmiljø finnes.

KLIMA - Utslippene av klimagasser skal reduseres. I 2030 er utslippene redusert med 40 % i forhold til 1990. I 2050 er Vestby et lavutslippssamfunn.

Vestby kommune skal bidra til å nå de nasjonale målene om reduksjon av klimagassutslipp - Både i egen organisasjon og i kommunen som helhet. Utslipp fra gjennomgangstrafikk på E6 og skipstrafikk er store poster som kommunen vanskelig kan påvirke.

NATURMANGFOLD - Naturens mangfold og økologiske prosesser skal tas vare på gjennom bærekraftig bruk og vern.

Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester som CO₂-opptak, flomdemping og pollinering. Utsatte arter og naturtyper tas vare på for kommende generasjoner.

VANNMILJØ - Kommunens vassdrag skal få god vannkvalitet og god økologisk tilstand. Oslofjorden skal få god miljøtilstand.

Reduserte utslipp fra boliger og landbruket skal være med på å nå målene i vannforskriften og tiltaksplanen for Oslofjorden. Oslofjorden skal bli ren, rik og tilgjengelig for alle.

JORDVERN - Vestby kommune skal føre en streng praksis for å unngå nedbygging av dyrka og dyrkbar mark.

Ved planlegging og forvaltning skal det legges vekt på at dyrka og dyrkbar mark ikke nedbygges. Det gjelder også tiltak som vanskeliggjør effektiv drift av matjorda. Der viktige samfunnsmessige tiltak likevel må gå foran jordvern, skal det utarbeides matjord-planer som sikrer flytting av jorda.

KULTURMINNEVERN - Kulturminner skal tas vare på for å synliggjøre Vestbys kvaliteter og tydeliggjøre kommunens kulturprofil, identitet og tilhørighet.

Kulturminner og kulturlandskap blir tatt vare på av private eiere, foreninger og kommunen. De har en kunnskapsverdi, opplevelsesverdi og bruksverdi. Kommunen har en forholdsvis god oversikt over viktige kulturminner.

KVIKKLEIRE - Arbeidet med å kartlegge og forebygge kvikkleireskred skal fortsette.

Den enkelte utbygger og grunneier er selv ansvarlig for byggegrunn rundt egen eiendom. Gjennom byggesaksbehandling er søker ansvarlig for vurdering av byggegrunnen. For enkelte områder vil kommunen kartlegge og hjelpe til med sikring av ustabil byggegrunn.

OVERVANN - Kommunen skal sørge for at det etableres lokale og naturbaserte overvannsløsninger som er dimensjonert for framtidens klima.

Klimaendringer og utbygging med harde flater fører til utfordringer. Det kan bli mer overvann, mer fremmedvann til avløpsanlegg, økt erosjon, flom og skred. Gjennom planlegging og byggesaksbehandling skal forebyggende og avbøtende tiltak planlegges. Tretrinnsstrategien skal følges: 1) Infiltrasjon av små nedbørsmengder, 2) Fordrøying av større nedbørsmengder og 3) Sikre flomveier ved ekstreme nedbørsmengder.

BRANNSIKRING - Tett trehusbebyggelse i Son sentrum skal sikres bedre mot brann.

I samarbeid med blant annet private eiere gjennomføres tiltak for å bedre brannsikkerheten i tett trehusbebyggelse i Son.

5 Trygg oppvekst

En trygg oppvekst gir grunnlag for et godt liv. Barn og unge skal føle seg inkludert, delta aktivt og ha mulighet til å utfolde seg.

Definisjonen på et godt liv varierer, men handler gjerne om god fysisk og psykisk helse, deltakelse i samfunnet og det å føle tilhørighet. I tillegg kommer utdanning, jobb og et sted å bo. Foresatte og familien er viktigst for barn og unges oppvekst. Foresatte som tar kloke valg for seg selv, familien og barn er viktig for at barn og unge skal vokse opp i et miljø preget av trygghet, omsorg og anerkjennelse. Trygge foresatte gir barn og unge rammer og muligheter til å utvikle seg positivt.

I Vestby er det fokus på gode barnehager og skoler samt å gi foresatte og barn god, tverrfaglig hjelp, som bidrar til trygghet, utvikling og mestring. Vi vil legge sentrale prinsipper fra Barnekonvensjonen til grunn. Barn og unge skal bli hørt og oppleve trygghet, støtte og inkludering.

5.1 Mål

Hovedmål	Delmål
TRYGG OPPVEKST - I Vestby opplever alle barn og unge trygghet, mestring og deltagelse i fellesskapet.	OPPVEKSTVILKÅR - I Vestby er det gode oppvekstvilkår for alle barn og unge.
	BARNEHAGE OG SKOLE - Alle barn og unge i Vestby har et inkluderende skole- og barnehagemiljø ut fra den enkeltes forutsetninger.
	HJELP TIL BARN - Barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

OPPVEKSTVILKÅR - I Vestby er det gode oppvekstvilkår for alle barn og unge.

Barn og unge opplever trygghet og mestring.

BARNEHAGE OG SKOLE - Alle barn og unge i Vestby har et inkluderende skole- og barnehagemiljø ut fra den enkeltes forutsetninger.

Barnehagene og skolene bygger trygge relasjoner mellom barn og voksne og har gode læringsmiljøer.

HJELP TIL BARN - Barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Det er i første rekke foresatte som har ansvar for sine barn. Der det er behov, tilbyr kommunen hjelp til barn og deres familier.

5.2 Strategier

Delmål	Navn på strategien
OPPVEKSTVILKÅR - I Vestby er det gode oppvekstvilkår for alle barn og unge.	FERDIGHETER - Barn og unge blir verdsatt som den de er. De får realisert sitt potensiale for utvikling og læring uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn.
	LEK OG FRITID - Barn og unge har mulighet til fritid, lek og hvile. De deltar i fritidsaktiviteter.
	MEDVIRKNING - Barn og unge deltar når kommunen planlegger og utvikler tjenester og lokalsamfunn.
BARNEHAGE OG SKOLE - Alle barn og unge i Vestby har et inkluderende skole- og barnehagemiljø ut fra den enkeltes forutsetninger.	BARNES PSYKOSOSIALE MILJØ - Kommunen skal arbeide aktiv med at alle barn opplever et trygt og inkluderende psykososialt miljø i barnehager og skoler.
	BARNEHAGE - Barnehagene bidrar til omsorg, lek og læring i et inkluderende miljø ut fra barnas ulike forutsetninger.
	SKOLE - Skolene har høy kvalitet og har gode læringsmiljøer.
	FORELDRE - Barnehager og skoler har et godt samarbeid med hjemmene.
HJELP TIL BARN - Barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.	HJELP TIL BARN - Kommunen skal hjelpe barn ut av fattigdom, redusere sosiale ulikheter og hjelpe foreldre til å bli gode omsorgspersoner.
	HELSETILBUD - Barn og unge har lett tilgang til nødvendig helsetilbud.

FERDIGHETER - Barn og unge blir verdsatt som den de er. De får realisert sitt potensiale for utvikling og læring uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn.

Kommunens skoler og barnehager legger til rette for at barn og unge har tilgang praktiske læringsarenaer, der de blir møtt som dem de er og får realisert sine ferdigheter uavhengig av sosial og økonomiske forhold.

LEK OG FRITID - Barn og unge har mulighet til fritid, lek og hvile. De deltar i fritidsaktiviteter.

Balansen mellom organisert- og uorganisert fritid er viktig. Hvile og restitusjon er like viktig for barn som voksne. Det er viktig å kjede seg også. Kommunen arbeider videre med prosjektet "Alle med", som har som formål å sikre at alle kan delta. Sikre at alle barn og unge er inkludert og har like mulighet til å delta i fritidsaktiviteter.

MEDVIRKNING - Barn og unge deltar når kommunen planlegger og utvikler tjenester og lokalsamfunn.

Kommunen skal sørge for at barn og unge får muligheten til delta aktivt ved planlegging og utvikling av kommunen. Dette kan skje gjennom behandling i ungdomsråd, elev-rådene, barnetråkk, elevundersøkelser og lignende.

BARNES PSYKOSOSIALE MILJØ - Kommunen skal arbeide aktiv med at alle barn opplever et trygt og inkluderende psykososialt miljø i barnehager og skoler.

Sosial forskjeller i levekår skal utjevnes. Barn og unge blir verdsatt som den de er, og utvikler ferdigheter i å mestre eget liv.

BARNEHAGE - Barnehagene bidrar til omsorg, lek og læring i et inkluderende miljø ut fra barnas ulike forutsetninger.

Kommune sikrer et mangfoldig tilbud som inkluderer alle. Det er nok barnehager i forhold til behov. Kompetente ansatte arbeider med tilrettelegginger hos det enkelte barn.

SKOLE - Skolene har høy kvalitet og har gode læringsmiljøer.

Skolene legger til rette for praktisk tilnærming til fagene og økt fysisk aktivitet. Det legges vekt på samskappingsprosjekter.

FORELDRE - Barnehager og skoler har et godt samarbeid med hjemmene.

Oppveksttjenestene gir foreldrestøtte og veiledning gjennom barns og unges utdanningsløp, fra barnehage til gjennomført videregående opplæring. Foreldre støttes i oppdrager- og foreldrerollen.

HJELP TIL BARN - Kommunen skal hjelpe barn ut av fattigdom, redusere sosiale ulikheter og hjelpe foreldre til å bli gode omsorgspersoner.

Kommunen skal motvirke og forebygge utenforskap og ulikheter i helse, oppvekst og levekår. Foreldre skal få tidlig tilbud om hjelp til å bli bedre omsorgspersoner når det er nødvendig. Dette skal være lavterskeltilbud og gruppetilbud for foreldre. Kommunen skal samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.

HELSETILBUD - Barn og unge har lett tilgang til nødvendig helsetilbud.

Barn og unge skal ha god tilgang på forebyggende og helsefremmende tilbud, slik at de i minst mulig grad trenger helsehjelp. Skolehelsetjenesten og helsestasjonen skal være godt tilgjengelig.

6 Aktiv hele livet

Å delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv gir mening og tilhørighet. Å være aktiv hele livet handler om å mestre egen hverdag, uansett funksjonsnivå.

I Vestby er innbyggerne kommunens viktigste ressurs. Vi skal derfor legge til rette for at innbyggerne skal trives, føle seg trygge kan oppnå god helse og livskvalitet. Vi skal derfor legge til rette for at innbyggerne føler seg trygge, er aktive og lever i gode og helsefremmende omgivelser. De skal delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv.

Vi vil arbeide for å fremme helse og forebygge sykdom og la innbyggerne delta i å utforme tjenestene. Et trygt sted å bo er en forutsetning for å mestre hverdagen. Uten bolig er det vanskelig å motta tjenester, ta utdanning, arbeid og delta i samfunnslivet. Gode levevaner og fysisk aktivitet i hverdagen gir store helsegevinster. Innbyggerne skal ha mulighet til å delta i organiserte og uorganiserte aktiviteter og ha tilgang til natur, friluftsliv og kulturliv. Vi trenger gode møteplasser i nærmiljøet og varierte kultur- og fritidstilbud. Dette bidrar til at Vestby er en kommune med plass til alle.

Vi vil legge sentrale prinsipper fra FNs konvensjon for rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne til grunn. Mennesker med nedsatt funksjonsevne har samme rett som funksjonsfriske til et selvstendig liv og til å være en del av samfunnet.

I Vestby skal vi legge til rette for at innbyggerne føler seg trygge, er aktive og lever i gode og helsefremmende omgivelser.

6.1 Mål

Hovedmål	Delmål
AKTIV HELE LIVET - I Vestby lever vi et aktivt, trygt og meningsfylt liv.	FOLKEHELSE - I Vestby har vi en utvikling som fremmer folkehelsen og utjevner sosiale helseforskjeller.
	ALDERSVENNLIG - Vestby er en aldersvennlig kommune.
	FRIVILLIGE FORENINGER - Gjennom frivillige foreninger har Vestby et rikt og inkluderende kulturtilbud. De stiller opp for omsorg, kultur, friluftsliv og fritidsaktiviteter.

FOLKEHELSE - I Vestby har vi en utvikling som fremmer folkehelsen og utjevner sosiale helseforskjeller.

Kommunen fremmer befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

ALDERSVENNLIG - Vestby er en aldersvennlig kommune.

Det blir stadig flere eldre i Vestby. Dette berører alle områder i samfunnet. De eldre engasjerer seg i planleggingen av egen alderdom. Det er aldersvennlige tjenester, botilbud og sykehjem.

FRIVILLIGE FORENINGER - Gjennom frivillige foreninger har Vestby et rikt og inkluderende kulturtilbud. De stiller opp for omsorg, kultur, friluftsliv og fritidsaktiviteter.

Takket være omfattende frivillig arbeid får kommunens innbyggere en bedre hverdag. Frivillige foreninger fremmer kulturelt mangfold, personlig livskvalitet og god folkehelse. Det er et kulturliv for alle brukergrupper. Aktiviteten skjer på hverdagsarenaer og i nærmiljøet.

6.2 Strategi

Delmål	Navn på strategien
FOLKEHELSE - I Vestby har vi en utvikling som fremmer folkehelsen og utjevner sosiale helseforskjeller.	NÆRMILJØ OG FRILUFTSLIV - Alle skal ha tilgang til trygge møteplasser, kulturtilbud, idrettsanlegg og friluftsområder.
	STRANDSONEN - Kommunen skal arbeide for å ta vare på natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsonen.
	LIKESTILLING - I Vestby skal alle være likestilt, og det skal ikke være noen diskriminering.
	HELSE - Kommunene sørge for gode og forsvarlige helse- og sosialtjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder eller diagnose.
ALDERSVENNLIG - Vestby er en aldersvennlig kommune.	AKTIVITET - De eldre skal ha mulighet til aktivitet og fellesskap.
	MAT - De eldre skal ha tilgang til næringsrik mat og regelmessige måltider.
	BO HJEMME - De eldre skal bo hjemme så lenge som mulig.
	TJENESTETILBUD - Det skal være et sammenhengende tjenestetilbud til innbyggerne.
FRIVILLIGE FORENINGER - Gjennom frivillige foreninger har Vestby et rikt og inkluderende kulturtilbud. De stiller opp for omsorg, kultur, friluftsliv og fritidsaktiviteter.	SAMARBEID - Kommunen skal motivere, samarbeide og legge til rette for det frivillige arbeidet.
	KULTURKVARTALET - Kulturkvartalet skal utvikles til Vestbys nye storstue.

NÆRMILJØ OG FRILUFTSLIV - Alle skal ha tilgang til trygge møteplasser, kulturtilbud, idrettsanlegg og friluftsområder.

Det skal være gode nærmiljø tilpasset mennesker i ulike alder, livsfaser, interesser og forutsetninger. Det skal være stier, turveier og snarveier i og mellom boligområder og ut til aktivitetsanlegg og friluftsområder.

Aktiv bruk av naturen gir gode opplevelser og bedrer folkehelsen - Både for de som ønsker tilrettelagte ferdselsårer og de som ønsker mer uberørte områder.

STRANDSONEN - Kommunen skal arbeide for å ta vare på natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsonen.

Kommunen skal følge opp sin strenge praksis for å unngå bygging i strandsonen. Ulovlige tiltak og sjikanøse stengsler skal følges opp og fjernes. Noen friområder i strandsonen skal sikres som nye statlig sikrede friluftsområder. Eksisterende friområder skal holdes vedlike. Resten av strandsonen skal være uten tilrettelegging.

LIKESTILLING - I Vestby skal alle være likestilt, og det skal ikke være noen diskriminering.

Alle skal være likestilt og det er ingen diskriminering på grunn av kjønn, seksualitet, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og annet. Kommunale bygninger og digitale tjenester er universelt utformet og tilpasset slik at alle kan delta uavhengig av fysiske hindringer, språk, syn, hørsel, miljøhemming, bevegelighet eller psykisk helse.

AKTIVITET - De eldre skal ha mulighet til aktivitet og fellesskap.

De eldre har ansvar for og mulighet til aktivitet, deltakelse og sosialt fellesskap. Det handler om gode opplevelser og møter på tvers av generasjonene. Fysisk, sosial og kulturell aktivitet skal tilpasses den enkeltes interesser, ønsker og behov. Om livet blir for krevende skal de eldre få mulighet til bistand til for eksempel samtaler, motivasjon og støtte.

MAT - De eldre skal ha tilgang til næringsrik mat og regelmessige måltider.

God mat er grunnleggende for god helse og livskvalitet. De gode måltidsopplevelser reduserer underernæring og feilernæring.

BO HJEMME - De eldre skal bo hjemme så lenge som mulig.

Innbyggerne planlegger sin alderdom slik at de kan bo hjemme så lenge som mulig. Når eldre bor hjemme får de støtte til å mestre hverdagen hvis de har behov for det.

TJENESTETILBUD - Det skal være et sammenhengende tjenestetilbud til innbyggerne.

Innbyggerne skal føle trygghet og forutsigbarhet når de møter offentlige velferdstjenester. Dette gjelder spesielt i overganger mellom eget hjem, sykehus og sykehjem.

SAMARBEID - Kommunen skal motivere, samarbeide og legge til rette for det frivillige arbeidet.

Kommunen skal i større grad enn tidligere samarbeide med innbyggere, næringsliv og frivillige foreninger om frivillig arbeid. Kommunen har ikke ressurser til selv å drifte slikt arbeid, men vil være med å støtte, hjelpe og inspirere det frivillige arbeidet.

KULTURKVARTALET - Kulturkvartalet skal utvikles til Vestbys nye storstue.

Kulturkvartalet skal brukes aktivt som en møteplass. Her skal det være et godt tilbud for å skape tilhørighet, fellesskap og meningsfulle aktiviteter. Kulturkvartalet skal bidra til aktivitet i sentrum. Den skal også være viktig for å skape tilhørighet for nye innbyggere.

7 Attraktive arbeidsplasser

Et godt tilbud med varierte arbeidsplasser reduserer behovet for arbeidspendling.

Vestby kommune har gjennom mange år lagt forholdene til rette for næringsutvikling. Mange trygge arbeidsplasser er blitt opprettet. Vestby kommune er blitt en attraktiv kommune for næringsutvikling. I dag er det nesten like mange som pendler inn til jobb i Vestby, som pendler ut fra kommunen. Trygge og spennende arbeidsplasser gir trivsel og livskvalitet for befolkningen.

7.1 Mål

Hovedmål	Delmål
ATTRAKTIVE ARBEIDSPASSER - I Vestby er det varierte arbeidsplasser tilpasset alle.	NÆRINGSUTVIKLING - I Vestby er det nok arbeidsplasser til innbyggerne.
	GODE ARBEIDSPASSER I - Vestby er det gode og attraktive arbeidsplasser tilpasset alle.
	BEDRIFTEN VESTBY KOMMUNE - Vestby kommune er en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker seg godt kvalifiserte arbeidstakere.

NÆRINGSUTVIKLING - I Vestby er det nok arbeidsplasser til innbyggerne.

Godt med varierte arbeidsplasser lokalt, fører til at mange får kort reisevei og mer tid med familie, venner og fritid. Det er også med på å gjøre Vestby til en attraktiv bokommune.

GODE ARBEIDSPASSER I - Vestby er det gode og attraktive arbeidsplasser tilpasset alle.

Det er fokus på inkluderende arbeidsliv og ulike arbeidstakeres behov og livssituasjon. Deltagelsen i arbeidslivet er høy.

BEDRIFTEN VESTBY KOMMUNE - Vestby kommune er en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker seg godt kvalifiserte arbeidstakere.

Kommunen får tak i riktig og god kompetanse til å utføre alle sine oppgaver på.

7.2 Strategier

Delmål	Navn på strategien
NÆRINGSUTVIKLING - I Vestby er det nok arbeidsplasser til innbyggerne.	SAMARBEID OG INNOVASJON Kommune skal samarbeide nært med Vestby næringsforum, Mossregionens Næringsutvikling, Folloregionen IPR og Mossregionen IPR.
	TILRETTELEGGING - Kommunen hjelper næringslivet gjennom planlegging og tilrettelegging.
GODE ARBEIDSPLASSER I - Vestby er det gode og attraktive arbeidsplasser tilpasset alle.	ARBEIDSMILJØ - Arbeidslivet i Vestby er preget av et godt arbeidsmiljø, lavt sykefravær og muligheter for utvikling.
	ARBEID FOR ALLE - Arbeidslivet har plass til alle.
	LÆREPLASSER - Kommunen hjelper til med å skaffe læreplasser og praksisplasser.
BEDRIFTEN VESTBY KOMMUNE - Vestby kommune er en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker seg godt kvalifiserte arbeidstakere.	ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER - Vestby kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver.

SAMARBEID OG INNOVASJON Kommune skal samarbeide nært med Vestby næringsforum, Mossregionens Næringsutvikling, Folloregionen IPR og Mossregionen IPR.

Vestby næringsforum er en uavhengig medlemsorganisasjon for næringslivet i hele Vestby kommune. De jobber for vekst og verdiskaping og er en viktig møteplass for medlemmene.

Mossregionens Næringsutvikling AS er et kontaktorgan i nærings spørsmål og skal sikre en balansert og mangfoldig utvikling av produser-ende og nyskapende næringsliv i regionen. Vestby kommune er deleier i selskapet.

Folloregionen IPR og Mossregionen IPR er interkommunale politiske råd. Vestby kommune er medlem i begge.

TILRETTELEGGING - Kommunen hjelper næringslivet gjennom planlegging og tilrettelegging.

Kommunen har gjennom mange år lagt til rette for en svært høy egendekning av arbeids-plasser. Dette arbeidet skal fortsette gjennom blant annet tilrettelegging for handel, kultur og tjenesteyting i Vestby sentrum, nærings-områder for produksjonsbedrifter, gods- og logistikkvirksomhet, nytt kryss E6 og ny gods-terminal. Byggesaker for næringslivet skal behandles raskt.

Follo landbrukskontor skal støtte utviklingen av de mange arbeidsplassene i landbruket – Basert på lokale ressurser.

Kommunen skal bidra til at Vestby forblir en viktig reiselivskommune. I kommunen er det mange hytter og attraksjoner som Son sentrum, Son Spa, Ramme gård og Fashion Outlet.

ARBEIDSMILJØ - Arbeidslivet i Vestby er preget av et godt arbeidsmiljø, lavt sykefravær og muligheter for utvikling.

Alle arbeidsplasser i Vestby bør ha et godt arbeidsmiljø. Dette er den enkeltes bedrift sitt ansvar.

ARBEID FOR ALLE - Arbeidslivet har plass til alle.

Sammen med næringslivet finner kommunen gode løsninger for et inkluderende arbeidsmarked og ser jobbpotensialet for de som er utenfor arbeidsmarkedet.

LÆREPLASSER - Kommunen hjelper til med å skaffe læreplasser og praksisplasser.

Næringslivet bør tilby læreplasser og praksisplasser etter behov. Kommunen hjelper til med dette. I tillegg tilbyr kommunen selv tilby læreplasser i egen organisasjon.

ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER - Vestby kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver.

Vestby kommune skal framstå som attraktiv arbeidsgiver. God ledelse og motiverte medarbeidere er viktig. Hele stillinger er best for brukere, arbeidsgiver og den ansatte. Egne ansatte skal utvikles for å dekke kompetansebehov framover. Kommunen skal profilere seg som en attraktiv arbeidsgiver.